

DUMINICA A DOUA DIN POST

a Sf. Grigorie Palama

APOSTOL. EVREI 7, 26-28; 8, 1-2

Fraților, un astfel de Arhiereu se cuvenea să avem: sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de cei păcătoși și mai presus decât cerurile. El nu are nevoie să aducă zilnic jertfe, ca arhieriei: întâi pentru păcatele lor, apoi pentru ale poporului, fiindcă El a făcut aceasta o dată pentru totdeauna, aducându-Se jertfă pe Sine însuși. Legea pune ca arhieriei oameni care

au slăbiciune, pe când cuvântul jurământului, venit în urma Legii, pune pe Fiul desăvârșit în veacul veacului. Lucru de căpetenie din cele spuse este că avem astfel de Arhiereu, Care a șezut de-a dreapta tronului slavei în ceruri, slujitor altarului și cortului celui adevărat, pe care l-a ridicat Dumnezeu și nu omul.

EVANGHELIE. IOAN 10, 9-16

Zis-a Domnul: Eu sunt ușa: De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și pășune va afla. Furul nu vine decât ca să fure, să înjunghie și să piardă. Eu am venit ca oile Mele viață să aibă și din belșug să aibă. Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile Sale. Iar cel plătit, care nu este păstor și ale cărui oi nu sunt ale lui, când vede lupul venind, lasă oile și fuge; iar lupul le răpește

și le risipește. Cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu are grijă de oi. Eu sunt Păstorul cel bun și cunosc oile Mele și ale Mele Mă cunosc pe Mine. Precum Mă cunoaște Tatăl și Eu cunosc pe Tatăl. Și sufletul îmi pun pentru oi. Am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc; ele vor asculta de glasul Meu și va fi o turmă și un păstor.

TÂLCUIRI

Întristarea pentru păcate

Frați creștini,

Demult, când poporul ales se abătea de la căile dreptății, Dumnezeu ridica pe acei bărbați plini de râvnă, ridica proorocii cei insuflați de Duhul Sfânt și chema pe cei păcătoși la pocăință, Întorceți-vă de la calea voastră cea rea! Pentru ce vreți să muriți voi, casa lui Israel? „Pe viața Mea, zice Domnul, că nu doresc moartea păcătosului, ci să se întoarcă de la calea lui și să fie viu” (Iezechiel 33, 11). Dar, cercetând Scripturile, vedem că Dumnezeu nu primea și nu ierta pe toți. Lui îi trebuia inimi înfrânte și smerite, suflete îndurerate. De aceea, prin gura proorocului Ioil, Domnul cerea o pocăință sinceră, din toată inima, „cu post,

cu lacrimi și cu tânguire”. Dumnezeu a fost, este și va fi, de-a pururi, Același! La Dânsul nu este „mutare sau umbră de schimbare”. Ceea ce a cerut păcătoșilor în vremurile străvechi, El cere și acum nouului Israel: „Întorceți-vă, întorceți-vă, creștinilor, care ați călcat poruncile Mele, care ați căzut în păcate și v-ați depărtat de Mine! Veniți către Mine toți cei osteniți și împovărați de greutatea fărădelegilor și eu vă voi odihni, vă voi ierta. Dar ca să dobândiți mila și iertarea Mea, întorceți-vă la Mine din toată inima, cu post, cu lacrimi și cu tânguire”. V-am vorbit până acum în mai multe rânduri despre pocăință. V-am arătat necesitatea ei, folosul pocăinței. Astăzi, vom vedea calea prin care pocăința are puterea de a ne naște din nou, dea ne împăca cu Dumnezeu. Iar în acest mijloc este întristarea (căința, întoarcerea cu lacrimi).

Vindecarea slăbănogului din Capernaum

Fraților, între cele mai potrivite chipuri de care se slujește Scriptura pentru a arăta răutatea păcatului este asemănarea acestuia cu o infecție. Vorbind de stricăciunea lumii din vremea sa, marele Isaia exclamă: „Vai, neam păcătos, popor încărcat de fărădelegi... Tot capul este bolnav, toată inima suferă de moarlie. Din tălpi până-n creștet, nimic nu-i sănătos: ci numai răni, vânătăi și carne vie, nestoarse, nealinate cu untdelemn ” (Isaia 1, 4-6).

Cu adevărat, infecție a sufletului este păcatul, o stricăciune de nesuferit.

Toți medicii vor spune, iar experiența o arată zilnic, că pentru a vindeca o infecție, trei lucruri sunt trebuitoare: o tăietură cu pisturiul, scoaterea puroiului și ungerea răni cu alifii. Ca să ne vindecăm de infecția păcatului prin pocăință, se cer trei operații asemănătoare: tăierea răni cu durerea căinței, scoaterea răului prin mărturisirea păcatului și, la urmă, aplicarea alifiilor, adică tămăduirea bolii prin împlinirea canonului și înnoirea vieții. Să rămânem astăzi la prima operație. Sfântul Ieronim zice că începutul mântuirii este recunoașterea păcatelor și a te căi de ele. Ce înseamnă a te căi? Înseamnă a-ți aminti de un bun avut și pierdut. Înseamnă a te întrista de o iubire păgubită sau de care nu te-ai arătat vrednic. Să dăm un exemplu biblic.

Scrie la cartea Facerii că Isav, feciorul cel mai mare al lui Isaac, și-a vândut dreptul de întâi-născut fratelui său Iacov. Pentru un lucru de nimic, pentru o mâncare de linte, din nesocotință, s-a lipsit de dreptul de întâi-născut și moștenitor. Mai târziu, a pierdut și binecuvântarea tatălui său. Dar când și-a dat seama de greșeala lui, când a auzit din gura părintelui său că va

deveni sluga lui Iacov, că va fi lipsit de grâu, de vin și de untdelemn, s-a întristat foarte și a plâns cu amar. „Și Isav și-a ridicat glasul și a plâns” (Facerea 27, 38).

Vai, de câte ori nu suntem ca Isav!... Pentru un blid de linte, pentru o plăcere de o clipă, pentru un interes josnic, pentru un ban, renunțăm la cinstea noastră, la iertarea ce ni s-a dăruit prin Iisus Hristos, renunțăm la demnitatea-de fii ai lui Dumnezeu, la cetățenia și moștenirea vieții de veci!

Când păcătuim, ne facem vinovați cerului și pământului. Când păcătuim, ne arătăm nerecunoscători față de Stăpânul, Care ne-a zidit și ne-a dat ființă. Păcătuim față de un Părinte bun, Care ne încălzește la razele soarelui Său, Care se îngrijește de hrana noastră, de îmbrăcămintea noastră, de locuință, Care ne-a izbăvit și ne scapă de boli, de foame, de necazuri, de sărăcie Când păcătuim, suntem nu numai nesocotiți ci și răi, fiindcă disprețuim izbăvirea adusă de Fiul lui Dumnezeu, călcăm în picioare dragostea lui Iisus, pângărim preascump sângele Lui, ocărăm darul Duhului Lui, redeschidem rănilor Domnului Iisus, Îi înnoim bătăile și cununa de spini și sulita...

Păcatul ne face să pierdem darurile cele mai prețioase de fire, credința, nădejdea, dragostea. Păcatul ne aduce pierderea fericirii raiului, a odihnei celei de-a pururi, a unirii cu Dumnezeu. Păcatul ne pricinuieste munca cea veșnică, unde nu va fi nici un prieten, nici o mângâiere, ci numai focul nestins, viermele neadormit și scrâșnirea dinților, adică suferința cea mai mare. În fața acestor nenorociri, ce trebuie să facem? Să ne zdrobim la inimă cu o întristare sinceră și profundă. Să ne tânguim cu o atare jale, încât să sfărâmăm inimile noastre în mii de bucăți și să vârsăm lacrimi, nu de apă, ci de sânge. Se cere o suferință adâncă, luată de bună voie, o durere pentru greșelile săvârșite, o ardere a întregii noastre ființe vinovate. Această zdrobire a inimii, ca o jertfă curată, izbăvitoare, este singura care ne pune în legătură cu jertfa de pe Crucea Mântuitorului și ne face părtași de harul iertării. În orice altă împrejurare, durerea, departe de a fi un leac pentru necazuri, este un rău care mărește răul. Lacrimile pentru bunurile lumești sunt cele mai nefolositoare din lume. Ele nu ajută la nimic. Ți-a murit copilul, ți-a ars casa, ai pierdut procesul... Poți vârsa o mare de lacrimi, ele nu ajută la nimic. Plânsul nu învie morții, nu repară paguba! Păcatul este singurul rău care poate fi tămăduit, plângându-l. Pentru iertare, lacrimile sunt tot așa de necesare, ca și apa pentru

Botez. Nu s-a întâmplat și nu se va întâmpla niciodată ca Dumnezeu să ierte vreun păcat fără o adevărată căință. Dați-ne cel mai rău dintre oameni: un hoț, un ucigaș, un ateu... De veți spune că a murit fără lumânare, nespovedit, neîmpărtășit..., încă nu vom susține că e osândit la munca de veci. E posibil ca în ultima clipă a vieții sale să se fi străpuns la inimă cu cuțitul unei căințe vii, mari, arzătoare, încât pentru ea e posibil ca Dumnezeu să-l fi primit în ceata aleșilor Săi, ca pe tâlharul de pe cruce.

Dar dați-ne un om care să fi trăit ca un înger. Dacă înainte de a muri a săvârșit un singur păcat de moarte și nu s-a căit, e pierdut. De ce pierdut? Fiindcă fără căință nu este iertare. „Eu vă spun, zice Domnul, dacă nu vă veți întoarce, toți veți pieri la fel” (Luca 13, 5). Și iarăși: „Jertfă plăcută lui Dumnezeu este inima înfrântă și smerită pe care El nu o va urgisi” (Psalm 50, 17).

Multe sunt pildele din istoria biblică ce ne arată roada cea scumpă a lacrimilor, a durerii pentru păcat.

Regele David a săvârșit două mari fărădelegi față de poruncile dumnezeiești: a ucis și s-a spurcat cu femeia lui Urie. Dar adus la pocăință prin proorocul Natan, vinovatul a scos strigăte de căință care răsună peste veacuri. Știm că prin acea întristare a devenit iarăși „om după inima lui Dumnezeu” (Fapte 13, 23), din sămânța căruia s-a născut după trup Mântuitorul lumii.

Să intrăm în casa fariseului, unde Iisus prânzește cu ucenicii Săi. Aici vom vedea o femeie tânără, aruncată la pământ. Fața ei exprimă durerea cea mai adâncă. Pieptul ei se zguduie de suspine negrăite. Ochii i s-au făcut fântâni de lacrimi, iar părul capului ștergar al picioarelor lui Iisus. Este chipul Mariei Magdalena, care, prin lacrimile căinței, ca printr-un botez, s-a născut la viața cea nouă a iubirii de Dumnezeu. „Ea mi-a stropit picioarele cu lacrimi... Păcatele ei sunt iertate, fiindcă M-a iubit mult” (Luca 7, 46-47). Cine nu cunoaște pocăința lui Petru? Acest Apostol, în vremea patimilor Domnului, de trei ori s-a lepădat de Fiul lui Dumnezeu. Cu jurământ s-a legat că nici nu-L cunoaște... Dar Petru s-a căit! S-a căit de necredința lui, de lașitatea lui, iar când L-a zărit pe Bunul lui Învățător că iese din sinedriu osândit la moarte și legat, „a ieșit afară și a plâns cu amar” (Luca 22, 62). Asta l-a îndreptat; plânsul l-a curățit, prin plâns a dobândit el mai târziu restabilirea în cinstea apostoliei, când a auzit din gura lui Iisus Cel înviat: „Simone al lui Iona..., paște oile Mele!” (Ioan 21, 16). Fraților, numai o căință

asemănătoare cu a acestor mari convertiți poate șterge mulțimea fărădelegilor noastre. Dacă păcatul intră în inimă răsând, trebuie să iasă de acolo plângând.

Sunt mulți creștini care vin la noi-duhovnicii să se mărturisească. Vin, își pleacă genunchii, recunosc că sunt vinovați de toate păcatele de pe lume..., făgăduiesc că se vor corecta. Totuși, avem impresia că se întorc-la casele lor nevindecați. De ce nevindecați? Pentru că nu se căiesc cu lacrimi unei dureri sincere pentru păcat. Au suflet tare ca piatra, uscat ca iasca. Sa spovedesc, dar nu se convertesc! Se recunosc vinovați, dar n-au în sufletul lor iubirea caldă față de Dumnezeu, care să le topească inimile învârtoșate și să scoată din ele acele lacrimi care au puterea de a spăla păcatele. Ați văzut pe ogoare de grâu, vara, sperietori de ciori. Au aparența unor oameni cu mâini, cu cap, cu picioare. Dar ele nici nu văd, nici nu vorbesc, nici nu merg, fiindcă sunt sperietori. Așa esta falsă și pocăința, dacă ea nu lucrează în inimile păcătoșilor părerea de rău cea amară. Cu o astfel de pocăință nu se obține iertarea Tatălui ceresc, după cum cu o monedă falsă nu poți cumpăra ceva.

Cain, ucigașul de frate, și-a recunoscut vina, dar tot blestemat a rămas. Iuda a declarat în fața mai-marilor sinagogii: „Greșit-am că am vândut sânge nevinovat” (Matei 27, 4). Ba a făcut mai mult decât asta: a dat înapoi prețul vânzării. Cu toate acestea, acest ucenic s-a pierdut, a pierit mai rău ca un câine, fiindcă nu și-a sfâșiat inima în căință ca Petru. Să luăm aminte la toate pildele acestea și să ne păzim, să nu pierim și noi!

Pentru ca pocăința să-și dea toată roada ei mântuitoare, trebuie însoțită de o durere sinceră, sfântă, mai presus de orice durere. Zicem o durere sfântă, înțelegând prin aceasta nu numai o recunoaștere a minții, Ci și O mișcare a inimii care să se întristeze pentru că L-a jignit pe Dumnezeu, o simțire care să urască păcatul și să-l socotească cel mai mare rău din lume. Întristarea pocăinței trebuie să fie, apoi, mai mare decât orice durere posibilă. Nici pierderea libertății, nici o nenorocire, oricare ar putea fi, să nu fie socotită egală sau mai mare ca jignirea adusă lui Dumnezeu, ca pierderea comuniunii cu Iisus Hristos.

Fraților,

În lumina celor arătate astăzi, oglindiți-vă starea voastră sufletească și vedeți dacă până acum v-ați spălat păcatele printr-o întrista e adâncă, mare și sfântă. Aduceți-vă aminte dacă ați avut lacrimile

lui David, ale Marie: Magdalena, ale lu: Petru, sau ați spălat numai partea din afară a blidului, pe când cea dinăuntru a rămas plină de murdărie. Ceea ce n-ați făcut până acum, aveți posibilitatea să faceți de acum înainte. De aceea, în numele lui Dumnezeu, noi vă îndemnăm: Întorceți-vă la Domnul din toată inima, cu post, cu lacrimi și cu tânguire! „Sf âșiați inimile și nu hainele voastre, și întorceți-vă la Domnul Dumnezeuul vostru, căci El este milostiv și plin de îndurare, îudelung-răbdător și bogat în bunătate” (Ioan 2, 13). Întristați-vă că ați părăsit izvorul apelor celor vii și ați umblat după fântânile crăpate care nu țin apă! Plângeți acum, cât mai este vreme, înainte de a fi aruncați în întunericul cel mai dinafară, unde tânguirea nu se va mai sfârși. Iar dacă puterile voastre nu ajung pentru

a vi se înmuia pământul cel învârtoșat al inimilor, rugați pe milostivul Dumnezeu să reverse roua harului de sus. Smeriți-vă înaintea Lui și ziceți: „Doamne Iisuse Hristoase, Care ai plâns pentru Lazăr și lacrimi de întristare și de milostivire ai vărsat pentru dânsul..., vindecă patimile mele! Nu am lacrimi mângâietoare, Stăpâne. Răcitu-s-a inima mea și nu poate să se infierbânte cu lacrimile dragostei celei pentru Tine. Ci Tu, Doamne Iisuse, dăruiește-mi pocăință neștirbită și inimă dureroasă, ca să pornesc cu tot sufletul în căutarea Ta”. Amin.

Preot Dr. Ștefan Slevoacă
Raze din Lumina lui Hristos,
Ed. Ep. Buzăului, 1996

FILE DE SINAXAR

Sf. Grigorie Dialogul

Născut în Roma cea veche, Sfântul Grigorie Dialogul provenea dintr-o familie renumită, nu atât pentru bogăție, cât pentru sfinții care se aflau în neamul lor, precum Sfântul Felix, Sfânta Tarsila și Sfânta Emiliană. Chiar și Silvia, mama sa, era cinstită cu sfinții în Biserica Romei. Devenind filosof, râvnea să fie monah, dar nu îndrăznește să pornească pe această cale, fiind ambii părinți în viață. După ce a murit tatăl său, a început să împartă bunurile, a zidit șase mănăstiri în Sicilia, iar una în Roma, și-a transformat și casa în mănăstire, apoi lepădându-se de lume a început a viețui ca un călugăr, sub ascultarea stareților Maximian și Ilarion, devenind, în scurt timp, egumen. Mama sa se ocupa și ea de îngrijirea săracilor, dând tot ce avea spre folosul acelora. Venind îngerul Domnului de trei ori în chip de sărac la ușa Sfântului Grigorie, acesta nu l-a lăsat să plece niciodată mâhnit, dându-i bani și un vas de argint, atunci când banii se terminaseră, așa că îngerul, în chip nevăzut, a rămas de atunci să îl vegheze. Fiind ales papă al Romei, Cuviosul a fugit, iar poporul a început să se roage, ca să îl găsească. Un stâlp de foc s-a coborât atunci în locul în care se ascunsese acesta, așa că de atunci, cunoscând voia Domnului, a ocupat scaunul de papă și s-a îngrijit neîncetat de cei săraci, zidindu-le case și oferindu-le hrană. Iar într-un moment în care împărtășea, văzând necredința unei femei care frământase prescurile și nu pricepea cum acestea sunt acum Trupul Domnului, Sfântul Grigo-

rie s-a rugat și atunci femeia a văzut cum pâinea și vinul s-au transformat în Trupul și Sângele lui Hristos.

După multele minuni săvârșite, Sfântul Grigorie Dialogul, purtând acest nume pentru dulcile sale cuvinte, a trecut la cele veșnice, după 13 ani de slujire a credincioșilor.

Sf. Grigorie Palama

Duminica a doua a Sfântului și Marelui Post se numește și Duminica Sfântului Grigorie Palama și a fost instituită o dată cu canonizarea sa oficială, în 1368. Praznicul Sfântului Grigorie a fost rânduit alături de cel al restaurării sfintelor icoane, ocupând împreună cu el un loc privilegiat și semnificativ în cursul anului liturgic. Atât victoria asupra iconoclaștilor din secolul al IX-lea, cât și cea asupra umaniștilor bizantini în secolul al XIV-lea, reprezintă triumful învățăturii ortodoxe a îndumnezeirii omului, moștenită de la Sfinții Părinți, asupra raționalismului elenistic din mediile cultivate din Bizanț și care și-a găsit noi susținători în scolastica occidentală și în precursorii Renașterii.

Viața Sfântului Grigorie Palama

Sfântul Grigorie Palama, Arhiepiscopul Tesalonicalui, este cel mai mare teolog al secolului al XIV-lea și unul dintre cei mai mari teologi din istoria Bisericii Ortodoxe. S-a născut în jurul anului 1296 în Constantinopol, din părinți credincioși și aleși, Constantin și Kali. Provenind dintr-o familie înstărită a acelor timpuri, familie care avea strânse legături cu curtea

imperială, așadar o familie de demnitari, Sfântul Grigorie a urmat cursuri de filozofie dar și de teologie. S-a călugărit încă de tânăr, atunci când la vârsta de 20 de ani se hotărăște să părăsească cele lumești pentru a se apropia de cele cerești, pentru a petrece o viață liniștită în comunitatea Sfântului Munte Athos. Conduita sa monahală era de admirat, după cum o arată și asceza zilnică a tânărului ascet, pentru curățirea sufletului și vederea luminii dumnezeiești. Scurta sa rugăciune zilnică era: „Doamne luminează-mi întunericul, Doamne, luminează-mi întunericul!” Nu a rămas prea mult în viața care îi era plăcută, datorită faptului că a fost nevoit, în anul 1340 să iasă din Muntele Athos din cauza controverselor isihaste. În anul 1347 a fost ales arhiepiscop al Tesalonicului, iar până în anul morții, activitatea sa se va desfășura între Constantinopol și Tesalonic.

Învățătura isihastă

Isihasmul este un cuvânt de origine grecească, însemnând tăcere, liniște și concentrare interioară, desemnând o tradiție ascetică din secolele al IV-lea și al V-lea, dar care s-a organizat ca o mișcare de renaștere spirituală și teologică în secolele al XIII-lea și al XIV-lea, prin introducerea „rugăciunii lui Iisus”, ca metodă de concentrare și pace lăuntrică, în care sufletul ascultă și se deschide către Dumnezeu. Isihia fost practică de părinții desertului, care au avut ca sursă de inspirație Filocalia și care și-au însușit, ca disciplină de dezvoltare a vieții interioare, invocarea continuă a numelui lui Iisus. „Rugăciunea inimii”, numită și „rugăciunea lui Iisus”, constă în cuvintele: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”.

Întemeietorul propriu-zis al isihasmului este Sfântul Ioan Scărarul (+649), autorul lucrării „Scara raiului”, în care recomandă rugăciunea redusă la un singur cuvânt: „Iisuse”. Pentru părinții isihasti, teoria și practica rugăciunii lui Iisus, meditația în tăcere, asupra numelui lui Iisus și starea de liniște pe care aceasta o produce, nu sunt un scop în sine. Isihia creează mai degrabă o stare în care se practică virtuțile, dintre care cele mai importante sunt curăția inimii, pocăința, dar mai ales sobrietatea, trezia sau atenția inimii. Sfântul Simeon Noul Teolog vorbește despre cunoștința și simțirea harului, iar Sfântul Grigorie Palama, de contemplarea nemijlocită a slavei necreate, ca elemente esențiale ale spiritualității isihaste.

Învățătura Sfântului Grigorie Palama

Sfântul Grigorie Palama a învățat că sfinții, când Dumnezeu voiește, pentru credința lor puternică și pentru multa lor rugăciune, pot pregusta încă din viața aceasta slava sau lumina împărăției cerurilor, care este lumină necreată și netrecătoare. Această lumină s-a arătat la Schimbarea la Față a Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe Muntele Tabor (Matei 17,1-9; Marcu 9, 1-9; Luca 9, 27-36). Din acest motiv, în duminica a doua din Sfântul și Marele Post este pomenit în mod deosebit Sf. Grigorie Palama ca „fiu al dumnezeieștii și neînseratei lumini”, adică teolog al luminii dumnezeiești neapuse, necreate și veșnice. În același timp Biserica a rânduit în a doua duminică din Sfântul și Marele Post să fie pomenit Sf. Grigorie Palama, pentru a ne arăta că dreapta credință pe care am prăznuit-o în mod deosebit în duminica anterioară nu este o credință teoretică, ci este credința care duce pe credinciosul ortodox la viață și lumină veșnică. Când mărturisim și trăim dreapta credință, ne luminăm sufletul și ne curățim de păcate prin pocăință, post și fapte bune, spre a dobândi slava vieții veșnice.

Problema locului trupului în viața duhovnicească se afla în inima disputelor iconoclaste și isihaste, gă-

sindu-și expresia ortodoxă tocmai în timpul Postului Mare, în asceza și rugăciunea ce preced sărbătoare pascală. Învățătura duhovnicească a Triodului poate fi privită drept aplicarea directă și practică a dogmei ortodoxe a întrupării, așa cum a fost precizată de apărătorii icoanelor și de isihăști, astfel că aceste două duminici, a Ortodoxiei și a Sfântului Grigorie Palama, își găsesc un loc justificat la începutul Postului Mare, nu numai prin importanța lor istorică, dar și pentru

că simbolizează condițiile fără de care postul și căința practicate în timpul Postului Mare n-ar putea ajunge la „viața în Hristos” și la pătrunderea sufletului și trupului în misterul Său divino-uman. În timpul acestei prime perioade definite de aceste două duminici, viața ascetică apare astfel drept o adevărată mărturisire dogmatică.

Pr. Dr. Ioan – Lucian Radu

GÂNDUL ZILEI

Dacă vreunul dintre cititorii mei suferă de vreo rană psihologică prilejuită de un eșec în viață, el poate atinge o libertate împărătească a duhului schimbându-și radical întreaga viață, dacă se adresează în fiecare zi lui Dumnezeu cu o rugăciune personală...”

SFÂNTUL SOFRONIE SAHAROV

